

Zeven manieren om tot een individueel cijfer te komen bij groepswork

Voorbeelden zijn uitgewerkt voor een groep bestaande uit 3 leden.

1. Ieder groepslid krijgt het groeps cijfer. Individuele verschillen worden niet tot uitdrukking gebracht in de individuele cijfertoekenning. Dit kan ertoe leiden dat gewenst gedrag wordt ontmoedigd (bovenpresteerders krijgen geen beloning naar werken) en ongewenst gedrag (meeliftgedrag) wordt getolereerd en zelfs gehonoreerd.

2. Het cijfer van een groepslid wordt bepaald door de kwaliteit van het groepsproduct en een individueel deelproduct. Er worden dus vier producten ingeleverd en door de docent beoordeeld: de drie deelproducten van de individuele groepsleden en het gemeenschappelijke eindproduct. Probleem bij deze werkwijze is dat het aandeel van de individuele taak ten opzichte van de groepstaak vaak moeilijk te wegen is en dat het lastig is in omvang en moeilijkheid vergelijkbare individuele taken uit te zetten en uniform te beoordelen.

3. Het cijfer van een groepslid wordt bepaald door de kwaliteit van het groepsproduct en de individuele prestatie op een afsluitende toets. Men kan hierbij denken aan een individuele opdracht die aan de groepsopdracht verwant is (verantwoording/ondervraging) of aan een tentamen. Kanttekening bij deze methode is dat het niet eenvoudig is een aanvullende toetsopdracht te construeren die representatief is voor de groepstaak.

4. Het cijfer van een groepslid wordt bepaald door de kwaliteit van het groepsproduct en de individuele bijdrage aan de taak. In dit geval is het groeps cijfer voor het product voor ieder groepslid gelijk. Onderlinge differentiatie wordt door de docent bepaald op basis van diens inschatting van de individuele bijdragen, eventueel aangevuld met informatie uit resultaten peerassessment. Zoals in voorbeeld hieronder wordt geïllustreerd (Conway 1987, Dochy 1999, Bax 2006).

Groepstaak	Student 1	Student 2	Student 3
Zoeken naar literatuur	0	-3	3
Analyseren literatuur	0	3	-3
Rapport schrijven	0	-3	3
Presenteren (mondeling)	0	0	0
Totaal aantal punten	0	-3	3
	<i>groeps cijfer</i>	<i>1 maluspunt</i>	<i>1 bonuspunt</i>

Legenda: 1 punt = belangrijke bijdrage; 0 punt gemiddelde bijdrage; -1 geringe bijdrage.

5. Ieder groepslid krijgt het groeps cijfer, maar maximaal één bonuspunt kan door de groepsleden toegekend worden aan leden die bovengemiddeld hebben bijgedragen aan de groepsprestatie. Als restrictie kan gesteld worden, dat slechts een minderheid van het aantal groepsleden voor een extra cijferpunt in aanmerking komt (van Berkel & van Til, 1997). Deze werkwijze veronderstelt wel dat de beoordelingscriteria op grond waarvan studenten elkaar al dan niet een extra punt kunnen geven transparant en vóóraf kenbaar zijn gemaakt.

6. Ieder groepslid krijgt het groeps cijfer, maar de docent kan individuele groepsleden een bonuspunt geven op grond van bijdrage aan het proces (hoge participatie of kwaliteit van de inbreng). Toekenning van bonuspunten is alleen dan

acceptabel als de docent inzicht heeft gekregen in de wijze waarop het groepsproduct tot stand is gekomen. Voorbeeld van criteria en methode (naar Goldfinch 1994, Dochy 1999, Bax 2006).

<i>Samenwerking(proces)</i>	<i>Student 1 krijgt</i>	<i>Student 2 krijgt</i>	<i>Student 3 krijgt</i>
<i>Participatie en enthousiasme</i>	6	4	3
<i>Met ideeën komen</i>	6	4	2
<i>Open staan voor ideeën</i>	6	2	4
<i>Doelgericht en doelmatig werken</i>	4	6	4
<i>Bijdragen aan functioneren als team</i>	4	4	2
<i>Organiseren en sturen van de groep</i>	4	4	3
<i>Totaal aantal punten</i>	30	24	18
<i>Gemiddelde norm</i>	24 (Boven gemiddeld)	24 (Gemiddeld)	24 (Ondergemiddeld)

Legenda:

3: beter dan de meeste andere teamleden; 2: ongeveer hetzelfde als de andere teamleden; 1: niet zo goed als de anderen; -1 storend voor de groep.

7. De groep bepaalt zelf hoe het totaal aantal scorepunten wordt verdeeld over de individuele groepsleden. Bij een eindscore van 60 krijgt een groep van 3 leden 180 punten (3 groepsleden x 60 cijferpunten) die de leden naar eigen inzicht (i.c. naar rato van de geleverde bijdragen) kunnen verdelen. Bijvoorbeeld zoals in de peer-assessmentmethode 'Pool of Marks' (Habeshaw 1993, Dochy 1999).

	<i>Student 1</i>	<i>Student 2</i>	<i>Student 3</i>
<i>Student 1 geeft</i>	80	40	60
<i>Student 2 geeft</i>	60	60	60
<i>Student 3 geeft</i>	70	50	60
<i>Gemiddeld gekregen punten</i>	70	50	60

De verantwoordelijkheid voor de beoordeling legt de docent deels bij de groep en is alleen binnen duidelijke en vooraf aangegeven grenzen toe te passen. Net als bij de al genoemde methoden waarbij de student betrokken wordt bij de beoordeling van medestudenten, geldt dat de validiteit in het geding is als er op oneigenlijke gronden wordt beoordeeld (zoals het geval kan zijn bij groepsconflicten).

Voorbeeld Integrale beoordelingslijst 'Werken in projecten'

Legenda: Bijdrage is: 5 = Uitzonderlijk; 4 = bovengemiddeld; 3 = gemiddeld; 2 = ondergemiddeld; 1 = geen enkele nuttige bijdrage

	Weging 0/0,5/1	5	4	3	2	1	Oordeel op categorie
1 Taakuitvoering							☐
• <i>het zich oriënteren op probleem, deelvragen en context</i>	☐	☐	☐	☐	☐	☐	
• <i>het ontwerpen van een plan van aanpak</i>	☐	☐	☐	☐	☐	☐	
• <i>het vergaren van informatie</i>	☐	☐	☐	☐	☐	☐	
• <i>analyseren en gebruik van informatie</i>	☐	☐	☐	☐	☐	☐	
• <i>presenteren van informatie</i>	☐	☐	☐	☐	☐	☐	
2 Samenwerken (proces)							☐
• <i>het opereren als teamlid (actief en loyaal deelnemen, bijdragen en gebruik maken bijdragen anderen)</i>	☐	☐	☐	☐	☐	☐	
• <i>leiding geven planuitvoering (coördineren van plannen: verdelen, afstemmen en taken, toezien op de uitvoering)</i>	☐	☐	☐	☐	☐	☐	
• <i>leiding geven aan besprekingen (voorzitten, structureren en gaande houden discussie, oplossingsgericht sturen)</i>	☐	☐	☐	☐	☐	☐	
• <i>nemen van besluiten (betrekken suggesties en voorstellen van anderen, afwegen voorstellen met projectplan)</i>	☐	☐	☐	☐	☐	☐	
3 Sociaal communicatieve vaardigheden							☐
• <i>het geven, ontvangen en gebruik van feedback</i>	☐	☐	☐	☐	☐	☐	
• <i>het stimuleren van medestudenten</i>	☐	☐	☐	☐	☐	☐	
• <i>het omgaan met conflicten (onderkennen conflict en verschillende kanten, komen tot constructieve voorstellen)</i>	☐	☐	☐	☐	☐	☐	
4 Werkhouding							☐
• <i>het omgaan met regels (houdt zich aan afspraken spreekt anderen daar op aan, wijkt – in overleg – af indien nodig)</i>	☐	☐	☐	☐	☐	☐	
• <i>assertiviteit (neemt initiatief, komt op voor zichzelf en anderen)</i>	☐	☐	☐	☐	☐	☐	
• <i>zelfreflectie (is kritisch naar eigen functioneren en trekt lering uit opgedane ervaring)</i>	☐	☐	☐	☐	☐	☐	
• <i>het kunnen omgaan met stress-situaties (werken onder tijdsdruk)</i>	☐	☐	☐	☐	☐	☐	
• <i>het motiveren bij 'vast' zitten (ideeënvorming om 'los' te komen, doorzettingsvermogen)</i>	☐	☐	☐	☐	☐	☐	

Naar: Lejk & Wyvill (1996) In: Milius, J.J. e.a. (2001) Werken aan academische vorming: ideeën voor actief leren in de onderwijspraktijk